

K: Kuula sõbrake, kuidas sa pidid mõtlema. Vaikselt, omaette. (*Sosinal: kes sina rohkem tahaksid olla. Oled valmis?*) Räägi kes sina rohkem tahaksid olla (*kasvataja vaatab ühele konkreetsele poisile otsa.*)

poiss: mina tahaksin kuusk olla

kasvataja küsib järjest lastelt mööda ringi, et kes sina tahaksid olla.

Vähemalt neli (või viis) last ütlevad vastuseks, et tahaksid olla kuusk.

Viies (või kuues) ütleb, et tema tahaks olla kask.

K: tahaksid olla kade kask?

poiss: jah

edasi ütlevad jälle kõik, et tahaksid olla kuused.

K: mina taaksin ka olla kas kuusk või kadakas. R, kas sa oled päris kindel, et tahaksid olla kask oma sõbrale? Kas sa tahaksid...

R: ...valge mustaga

K: kas sulle lihtsalt meeldib selle puu välimus, jah? Aga kui sa nüüd mõtled selle peale, et kui sa oled sõber, kas sa tahad olla rohkem selline natukene tõrjuv ja kade sõber ja öelda, et mina sind enda mängu ei võta või pigem tahaksid...

R: tahaksin olla see esimene...

K: ...oled sa kindel selles, R? Kas sulle meeldiks, et teised sõbrad sinu vastu rühmas on sama moodi sinu vastu tõrjuvad? Nad ajavad sind mängust ära ja..

R: ei

K: ei taha, jah. Mis me oleme täna hommikul ja eile ka sinuga rääkinud. Teen teisele seda, mida...

R: ...taha, et sinule tehtaks

K:...mida tahad et sinule tehtaks. Kas sa tahad olla siis kuri ja õel. Kas sa tahad, et me oleksime sinu vastu siis samasugused?

keegi teine: ei!

K: kas sina oled R või? R, mulle tundub, et sa ajad kaks asja praegu segi. Sulle meeldis see tegelaskuju...nagu vahel on teatris või filmis või multikas on sama moodi sellised tegelakujud...sulle lihtsalt meeldis see tegelaskuju, et ta oli selline teistsugune aga kui sa ise oled sõber ja kui sa tahad, et sõber singa käituks...kuidas sa tahaksid, et sõber sinuga käituks? Sõbralikult või mitte sõbralikult? Mõtle nüüd, R. Kõigepealt mõtle, siis ütle. Ütle nagu sa päriselt tahad, mitte ära hakka mulle naljajuttu ajama nagu sul on kombeks. Kas sa tahaksid, et sõbrad oleksid su vastu sõbralikud või mitte sõbralikud? Kuidas tundub?

teine K: kas sa tahad endale sõpru või sa ei taha endale sõpru?

Rain: nagu kadakas

K: sa tahad olla nagu kadakas hoopis, jah? Iga laps meist on natukene erinev ja sama moodi kuusk võib olla erinev aga kui me oleme kõik sõbrad, siis me olemegi kõik nagu natukene kuused või kadakad. R, kas sa otsustasid nüüd? Otsustasid? Mul on hästi hea meel. Sa vist ajasidki enne sassi natukene, sulle vist tegi enne nalja kuidas see kask rääkis niimoodi kurja häälega.

lapsed püüavad kase hõölt järele teha.

K: kuidas see kask ütles? Küsime kasvataja A järele. A tuletab meile meelde mida see kask ütles.

Kasvataja Annika teeb kase häält uuesti järele ja lapsed turtsatavad ja naeravad ning teevad häält järele.

K Sulle lihtsalt meeldis kuidas see kask ütles, jah?

Keegi tüdruk: K, võibolla H on lastaias kõiga paham poiss

K: miks sa nii arvad?

Tüdruk: selle pärast, et ta tegi mu lemmik dessipüksid tegi mustaks ja veel lükkas B lompi

K: aga kas sinuga ei juhtu kunagi midagi sellist, et sõbrale teed aeg-ajalt liiga?

Tüdruk: ei (*ise näeb seal juures aga ebalev välja ja hoiab käsi suu/näo ees*)

K: oled sa kindel?

(tüdruk pöörab ümber ja eemaldub)

K: kuule, tule siia, räägima natukene seda miks sa seda arvad, et H on kõiga halvem poiss.

... - lapse juttu pole kuulda, sest ta on seljaga kaamerasse ning räägib vaikselt, teised lapsed ümberringi teevad aga kõva häält ja summutavad tema jutu

K: nii, ja kui **sinuga** juhtub teine kord? Tead mis sina oled teinud kui olid väike, või? Sa oled hammustanud oma sõpra nii et hamba jäljed olid käe peal järel. Kas me selle pärast siis hakkame sind nüüd kutsuma lasteaia

kõiga halvemaks tüdrukuks või? **Kas sulle meeldiks kui me sind niimoodi kutsuksime? Meeldiks või?**

... - ei ole kuulda

K: aga mis sa arvad kas **H-le meeldib, et sa teda niimoodi kutsud?**

... - ei ole kuulda

K: muidugi ei meeldi. Loomulikult teine kord juhtub ja see ei olnud kena mis ta tegi, aga selle pärast me ei hakka kutsuma sõpra niiviisi. H on ikkagi meie sõber H. Ja **kui sõber eksib, siis aita tal tegutseda niimoodi, et ta tegutseb õigesti.** Ütle talle, et see ei olnud kena tegu, onju.

Tüdruk: aga tema ei tohi ...(ei ole kuulda)... peale mulle ka.

K: aga te olite ju peidus seal. Peidus juhuvadki...ongi kõik ühes hunnikus seal peidus. See oli peituse mäng. See oli mängu ajal kui juhtusid asjad, onju. Ja kui sa said haiget, siis on see sinu ülesanne öelda H. Sina pead siis ütleva H-le, et mul on valus ja tule mu pealt ära tasakesti, eks. Mis sa arvad, E? E! Kas kutsume H't edasi... Kuidas me kutsume H't edasi?

Elena: (pole kuulda)

K: jaa, ikka H-ks, eks ole

ÕUES:

Poiss leidis põõsast oksa. Läks väga sihikindlal sammul aia kaugemasse serva kolme teise lapse juurde. Mõne kaadri pärast on näha kuidas kolm jooksevad eest ära ja peategelane oksaga vehkides ajab neid taga. Kasvataja püüab nad aga kinni ja palub seisma jääda ning kutsub kaugemal olijad enda juurde, et uurida miks on mängus pulk, ega sellega kedagi ei lööda ning mis mänguga üldse tegu on. Ees jooksunud poisid selgitavad kasvatajale läbisegi, et tegemist on luuramise ja taga ajamise mänguga. Kasvataja tahab selle peale aga teada, et miks taga ajajal siis pulk käes on. Pulgaga piss hakkab aga minema kõndima (ei ütle ise mitte midagi).

K: M! M, ma ei ole sinuga veel juttu lõpetanud. Palun nüüd vii see pulk ilusasti Ma kätte, onju ja räägime Ma-le ka mis juhtus. Lähme viime Ma-le ära selle pulga.

Kõik hakkavad liikuma. Üks poiss näitab kasvatajale, et M võttis sealt (näitab kusagile) selle oksa, murdis. Ülejäänud jutt kaob aga ära, sest

kõik liiguvad, ümber ringi on hääled ja tuul ning kaamera jääb natukene ka teistest maha.

M on aga teistest hoopis ise suunas läinud ja kasvataja hüüab talle.

K: vii see pulk ära palun, ole hea. Pärast võtad koju kaasa ja saad meisterdada midagi. Ma paneb sinu kapi peale, saad õhtul... Et teed parve ja parvega saad vannis parvetada ka või midagi.

Poiss jääb kaugemale seisma ja vehib vitsaga omaette. Kasvatajad räägivad omavahel kuid liiga vaikselt et kuulda. M. kükitab üksinda aia nurgas, kuuri seinaga taga. Kasvataja läheb temaga rääkima. Kasvataja kükitab ja räägib Mihkliga midagi omavahel kuid kahjuks ei ole mitte midagi kuulda.

...

K: lapsel võib silm täitsa katki minna

M on oksa pooleks murdnud ja üritab tükke teine teie küljest lahti saada.

K: ma aitan sul murda Läheme viime need sulle kapi peale, saad midagi sellest mesiterdada.

M põgeneb seinaga ja kasvataja vahelt eemale.

K: M, kaks varianti. Kas me viime kapi peale või me viskame ära. Kui Mihkel ka ütleb midagi vahepeal, siis pole seda kahjuks kuulda. Kas me viime kapi peale või viskame ära.

Mihkel on aga teistest hoopis ise suunas läinud ja kasvataja hüüab talle.

K: vii see pulk ära palun, ole hea. Pärast võtad koju kaasa ja saad meisterdada midagi. Mari paneb sinu kapi peale, saad õhtul... Et teed parve ja parvega saad vannis parvetada ka või midagi.

Poiss jääb kaugemale seisma ja vehib vitsaga omaette. Kasvatajad räägivad omavahel kuid liiga vaikselt et kuulda.

Mihkel kükitab üksinda aia nurgas, kuuri seinaga taga. Kasvataja läheb temaga rääkima. Kasvataja kükitab ja räägib Mihkliga midagi omavahel kuid kahjuks ei ole mitte midagi kuulda.

...

K: lapsel võib silm täitsa katki minna

Mihkel on oksa pooleks murdnud ja üritab tükke teine teie küljest lahti saada.

K: ma aitan sul murda Läheme viime need sulle kapi peale, saad midagi sellest mesiterdada..

K: , kaks varianti. Kas me viime kapi peale või me viskame ära. *M ka ütleb midagi vahepeal, pole seda kahjuks kuulda.* Kas me viime kapi peale või viskame ära.

M: ...viska...ei tee mitte midagi

K: teeme küll ja see on nüüd sinu valik kas me viskame ära prügikasti või me viime kapi peale sulle sinna ja õhtul võid koju kaasa võtta.

M: kapi peale. Kapi peale.

K: kapi peale? Saad õhtul koju kaasa võtta.

M: jah, siis me saame emmega ükskord võidelda

K: no, ise siis valid, võibolla saad hoopis issiga midagi toredat meisterdada kodus. Teete võibolla veel paar korda katki ja aitab sul nõõridega kinni siduda, saate parve teha endale. Saad mõnda mänguasja või mereröövleid parve peal parvetada.

M: jah aga ärge seda siis praegu murdke

K: ei, mina ei murra, ise vaatae kui pikaks on vaja murda, onju. Paneme kapi peale?

Mihkel: jah

K: teeme küll ja **see on nüüd sinu valik kas me viskame ära prügikasti või me viime kapi peale sulle sinna ja õhtul võid koju kaasa võtta.**

M: kapi peale. Kapi peale.

K: kapi peale? Saad õhtul koju kaasa võtta.

Ml: jah, siis me saame emmega ükskord võidelda

K: no, ise siis valid, võibolla saad hoopis issiga midagi toredat meisterdada kodus. Teete võibolla veel paar korda katki ja aitab sul nõõridega kinni siduda, saate parve teha endale. Saad mõnda mänguasja või mereröövleid parve peal parvetada.

M: jah aga ärge seda siis praegu murdke

K: ei, mina ei murra, ise vaatae kui pikaks on vaja murda, onju. Paneme kapi peale?

Mihkel: jah